Nro X.

GAZETA NARODOWA
WILEŃSKA

ZA ROZKAZEM RADY NARODU LITEWSKIEGO

WE SRZODĘ DNIA 4. CZERWCA ROKU 1794.

Virtus non territa monſtris.

Z Wilna dnia 4. Czerwca.

Czuwająca nad Narodem Opatrzność nowém a nieſpodzianém zdarzeniem Obywatelſkie męſtwo zaſila, podając nam w ręce układy, obawy i kommunikacye naſzych nieprzyjacioł. Jeſzcze w przeſzłą Sobotę wieczorem 31. Maja przybyły tu do Rady ze Zmudzi Kuryer doniosł o przemyślney i ſzczęśliwey expedycyi naſzych w tey części morza Baltyckiego, które kraje Rzpltey oblewa. Już po odebranych w Petersburgu wiadomościach o odmianach w Polſzczę zaſzłych, dwu Kuryerow z ważnemi Depeſzami przejęto, i tu do Wilna przyprowadzono, nieſpominając o tylu inſzych, którzy nam w ręce wpadli w Mieſiącu Kwietniu i do połowy Maja, jako wiadomo Publiczności. Oſtatniego Kuryera Petersburſkiego (którego dla oſtróżności już nie lądem, ale morzem z Rygi do Pruſs wyſłano) od wczorayſzego dnia w Wilnie mamy.

Wiadomości o przemykających ſię Morzem pod Połongą Dobrach zaſtawnych JP. Nieſiołowſkiego Gen: Majora Woyſk Lit: w klinie między Kurlandyą i Pruſami Kuryerach Moſkiewſkich, ściągnęły mieyſcowey Zwierzchności attencyą. Ordynowani od walecznego Woytkiewicza Generał Majora Pttu Telſzewſkiego (który tyle już dał odwagi i rozſądku ſwego dowodow) do ścigania pomienionych Kuryerow, zręczni w owym mieyſcu do tego Ludzie, a do ſtraży wodney przeznaczeni, w dniu 25. Maja poſtrzegłſzy Szmagę (tak nazwany Statek) morzem płynący, udali ſie do niego na trzech do tey expedycyi przyſpoſobionych batach. A gdy Kapitan Pruſki z kilku Maytkami i 7. Kurlandzkiemi Zołnierzami zdać ſię niechciał, i z Armat ognia dawać oświadczył. Włościanin jeden z attakujących rzucił ſię w pław ku Szmadze. Zdziwiony wielce Kapitan tą nadzwyczayną determinacyą, zawołał o pardon, i płynącemu do ſiebie człowiekowi rękę na ſchody podał. Tak zdobyty Statek do lądu przyprowadzony z ludzi i ekwipażu wypróżniony, natychmiaſt do dalſzey na morzu obſerwacyi użyty zoſtał. Bandera Pruſka na nim zawieſzona, dała ufność zbliżenia ſię do niego płynącemu drugiemu Statkowi, który z większą już łatwością wzięty, dał w ręce zwycięzcom Kuryera Moſkiewſkiego na nim przeſyłanego. Za odebraną o tym wſzyſtkim wiadomością, poſłane ſą od Zwierzchności rozkazy, ażeby Statek pierwſzy, jako do handlu tylko od Kupcow Kłeypedzkich użyty, ſtoſownie do ich rekwizycyi z nietkniętym ekwipażem i ludźmi wraz wypuſzczony z pod ſtraży zoſtał. Swiadectwo zaś uwolnionego Kapitana Pruſkiego i ofiara jego w przyłączonym poniżey przez niego piſanym Bilecie wyrażona, nayzłośliwſzym potwarzom przeciw ludzkiemu w Polſzcze z jeńcami obchodzeniu ſię, przez niewolnicze Pióra rzucanym, milczenie nakazać i zawſtydzić zdoła. Odważny pływacz Zmudzki (którego jeſzcze dotąd nazwiſka niewiemy) odnawia nam pamiątkę owego nieuſtraſzonego męſtwa Polakow na Morzu Jutlandzkim za przewodnictwem wielkiego Czarnieckiego, któremu ſię wſzyſcy Pomorzanie, Duńczycy, i naſi nieprzyjaciele na ten czas Szwedzi wydziwić nie mogli.

Tłumaczenie Biletu uwolnionego Kapitana (z Niemieckiego na Polſkie)

„ Ja Adolph Beniamin von Schröder Obywatel Pruſki i Kapitan Okrętu, przejęty na Morzu pod Połongą, i utrzymywany pod ſtrażą, wiele grzeczności z nakazu JP. Benedykta Łabanowſkiego Rotmiſtrza doświadczywſzy; ponieważ całkiem móy Honor, urodzeniu mojemu przyzwoity, nietylko niebył obrażony, lecz jeſzcze ludzkość w naywyżſzym ſtopniu oświadczana mi zoſtała, więc przez wdzięczność, że Narod Polſki umie z areſztowanemi łaſkawie obchodzić ſię, a JP. Łabanowſki prawo ludzkości wykonać trafił, Armatek 7. moich własnych, dla Rzpltey Polſkiey daruję, i o takowey ofiary przyjęcie proſzę. Dat w Połondze 1794. Maja 29 dnia.

Adolph Beniamin von Schröder mp.

Tranſport broni i ammunicyi (o czém w przeſzłey Gazecie namieniliśmy) dnia wczorayſzego przed południem w Wilnie ſtanął, zająwſzy wozami całe prawie dwie ulice Swięto Jańſką i Zamkową.

Powiękſzone kolumny woyſka naſzego w bliżſzey i dalſzey odległości od Wilna krążące, żadney akcyi z nieprzyjacielem nie miały, po owém cofnieniu ſię jego od Lipniſzek, i Kozactwa od Oſzmiany. Patrole naſze po wſzyſtkich i dalſzych nawet traktach zupełną kommunikacyą zabeſpieczają.

Szańce, okopy i bateryе około Wilna przeſzłego tygodnia rozpoczęte, ſpieſznie idą. Obwarowane ſą pomiędzy górami przeprawy i wſzelkie przeyścia. Trwoga niektórych bojaźliwych z Miaſta wyjeżdżających, podwoiła męſtwo i odwagę determinowanych

Obywatelow i mieszkańców, i możemy już bez naymnieyszey exageracyi do kilkunastu tysięcy rachować liczbę uzbrojonych prócz Woyska regularnego.

Z Poniewieża dnia 28. Maja.

Woyska nasze rozciągają się kordonem od Kurlandyi, zastaniaiąc Powiaty Upitski, Brasławski i Xięstwo Zmudzkie, które tak jak i my z Rolnikami i Obywatelstwem uzbrojeni, idziemy w pomoc liniowemu woysku: zaprawiając początkową odwagę na Kozakach a czasem i Karabinierach. Nic niemożna przydadź do gorliwości tuteyszego Obywatelstwa. W tych dniach żwawa była utarczka samych ochotnikow, na czele których był JP. Prozor Generał Major Pttu Kowieńskiego, przyszliśmy aż do bagnetow i położyliśmy sto kilkunastu nieprzyjaciela na placu. Z naszey strony ta naywiększa szkoda, że mężny Generał Prozor w zapale boju raniony, ale rana nie jest niebespieczna.

Dalszy ciąg z Dziennika Rady Tymczasowey Litewskiey.

Dnia 29. Maja. Projekt uzbrojenia Miasta Wilna od Deputacyi na to wyznaczoney przyjęła, i ony rozdrukować kazała.

Do zasiadania w Sądzie Subordynacyynym stosownie do Ordynacyi z pomiędzy siebie JP. Jerzego Tyszkiewicza nominowała.

Deklarowała wszystkim Offi yerom przy Generał-Majorach Powiatowych znaydującym się, że z funduszu ofiar respective Powiatow, w których usługę Oyczyźnie pełnią, płatnemi będą.

Dla skutecznieyszego wykonania swych rezolucyi względem nayprędszego lawetowania Armat i innych Ceykhauzowych robot z pomiędzy siebie JP. Benedykta Karpia delegowała

Summę 31,450 Złł: Pol: gr: 10 Kupcom Wileńskim za wzięte od nich na potrzeby Woyska Sukno, wypłacić kazała.

Dzień 15. Czerwca za termin ostateczny do czynienia akcessow do Aktu Powstania Narodu, naznaczyła.— Po upłynieniu którego, obojętnych i nieposłusznych Obywateli majątki za skonfiskowane deklarowała, podobnie też i Kurlandzkich Obywateli Possesye swe w Państwach Rzpltey mających, a do wkroczenia w Kray Nieprzyjaciołom przewodniczącycych, na Skarb Publiczny natychmiast zabierać dysponowała. Osoby zaś tak pierwszych, jako i drugich ścigać i Sądowi Kryminalnemu one dostawiać zaleciła, nadto iżby Osoby tak w spisek Targowicki, jako i w zjazd Grodzieński wchodzący, chociażby obranemi byli do zasiadania w Kommissyach Porządkowych nieznaydowali mieysca, zastrzegła.

Seja Kurlandczyka z przyczyn dokonywającey się przez niego zdrady za Nieprzyjaciela Oyczyzny uznawszy, wszelki onego majątek w Krajach Rzplitey znaydujący się konfiskacie poddała.

Za reprezentacyą przez JP. Grabowskiego Kommendanta Miasta Wilna uczynioną, do zamknięcia Traktow, i zrobienia na nich potrzebney ostróżności, Inżenierow 8. ludzi do roboty 800. Siekier 300 Rydlowek 500. pętow żelaznych par 20. Wozow z Końmi 30. pieniędzy Zł: Pol: 2 000. dostarczyć rozkazawszy, exekucyą nieodwłóczną temuż Kommendantowi i Prezydentowi Miasta Wilna poruczyła.

Uczynność Konfraternii Kupieckiey w pożyczce dziesięciu tysięcy Zł: Pol: Skarbowi Publicznemu bez procentu do czasu trwającey woyny, oświadczoną za przykładny dowod gorliwości Obywatelskiey przyjąwszy, odebranie onych Deputacyi Skarbowey zleciła.

JP de Raessowi Generał Majorowi W. Trockiego z Woluntaryuszami i Ochotnikami natychmiast do Wilna stawić się nakazała.

Dnia 30. Maja. Członkom Rady JP. Korsakowi na dni dwa, Obuchowiczowi na Tygodni dwa, Umiastowskiemu na Niedziel trzy oddalić się z Wilna dozwoliła.

Na lenungi dla części Pułku 6. w Wilnie konsystującego Złł: 3 938. gr: 24. wypłacić dysponowała.

JP. Tomaszewicza Obywatela Brasławskiego stawającego na czele 115. Ludzi dobrze uzbrojonych, przez siebie ku obronie Oyczyzny zgromadzonych, z czułą przyjąwszy wdzięcznością, onych w Pułku Nagurskich umieścić zaleciła, a samego JP. Tomaszewicza jako już w służbie Woyskowey byłego do umieszczenia w randze Officyerskiey JP. Kommendantowi rekommendowała.

Ażeby Generał Majorowie Eyszyski i Merecki za wydanym JP. Grabowskiego Kommendanta ordynansem na przeznaczone mieysca w Osobach swoich z Officyerami, Szlachtą, Ochotnikami i Woluntaryuszami natychmiast stawili się, przesłała zalecenie.

Na Gażę Mieśięczną dla Korpusu Artyleryi Litt: summę Złł: 38 755. gr: 25. wypłacić kazała.

Przyjęła do Grona swego JP. Bogusława Mirskiego Delegata Brasł: Przysięgi wysłuchała, Akt Elekcyi i akcessow w Kancellaryi swey lokować zaleciła

Za rekwizycyą tayney Deputacyi summę 27,000. na jey potrzeby wypłacić determinowała.

Obranego w Powiecie Zawileyskim Delegata JP. Daniela Buczyńskiego po wysłuchanym juramencie do Grona swego przyjęła, a Akt elekcyi i akcessow w Kancellaryi swojey deponowała.

Żądaną przez Kommendanta Garnizonu na reparacyą broni, lenungi, kupienie Koni i innych dla Regimentu 8 rekwizytow summę w kwocie 20.000 za kwitem Niewodowskiego Kapitana tegoż Regimentu wypłacić zaleciła.

Obranym na Generał Majorow JPP. Xaweremu Zieńkowiczowi w Powiecie Zawileyskim, a Wincentemu Bielikowiczowi w Powiecie Brasławskim, Patenta wydała.

Z obowiązała Kommendanta Garnizonu Wileń: aby ten Generał Majorom Lidzkiego i Oszmiańskiego Powiatow do stawienia się na mieysca przeznaczone, z Ochotnikami pięcio-dymowemi Woluntaryuszami i Szlachtą nieodwłóczne wydał Ordynanse.

Do składu tayney Deputacyi JPP. Romualda Giedroycia Generała, Grabowskiego Kommendanta Garnizonu, Tyzenhauza Prezydenta, i trzech Municypalnych dodała, którym czuwanie nad ogulnym bespieczeństwem, oraz przyzwoitych do tego śrzodkow użycie zaleciła.

Skompletowanie Pułku przez JP. Nagurskiego wystawić się mającego, i wyekwipowanie onego dla przeszkod w nocie jego opisanych do dnia 30 Julii przedłużyła.

Dnia 31, Maja. Na Gażę dla Officyerow, i lenungi Zołnierzy części Pułku Kirkora,

za podaną od JP.-Kommendanta Wileń: reprezentancyą Summę Złł: Pol: 10,000. assygnowała.

Za przełożeniem Deputacyi Opatrzenia na utrzymanie stołu dla Aresztantow, i należną Rzemieślnikom opłatę Złł: Pol: 10,000. wypłacić zaleciła.

JP. Mikołajowi Chrapowickiemu Koledze swemu dla słabości zdrowia, i podeszłego wieku odmiany powietrza użyć potrzebującemu. do czasu polepszenia się, a JP. Kostrowickiemu do dni 9. oddalić się z Wilna dozwoliła.

Zabiegając trwożeniu Publiczności, częstokroć przez fałszywe doniesienia utworzonemu, zaleciła pod nayfurowszą karą, aby każdy z wjeżdżających do Miasta, bez różnicy stanu i kondycyi żadnych prywatnie nie kommunikował doniesień, i gdyby one nieodwłócznie do tayney Deputacyi przynosił zastrzegła,

Na żądanie Pttu Zawileyskiego, do Sądow Kryminalnych JPP. Mikołaja Swięcickiego, Józefa Mikoszę, Wincentego Szymkowicza, Woyciecha Czechowicza, Dowgiałę Dominika Piotrowskiego, Józefa Niewiarowicza, i Neryusza Gąsiewskiego wyznaczyła, i w Mieście Swirze tym Sądom exystować dozwoliła.

Płacę Chirurgom dozor Łazaretu mającym podwyższyć zaleciła.

Broń po Seju Kurlandczyku zabraną do użycia Woyskowego JP Grabowskiemu Kommendantowi Garnizonu, wziąść dozwoliła.

JP Buczyńskiemu Delegatowi Pttu Zawileyskiego od Naywyższego Naczelnika do zastępstwa w Radzie wezwanemu wyjazdu do Warszawy dozwoliła.

Dnia 1. Junii. Obranych przez Magistrat Wileński do zasiadania w Deputacyi tayney JPP. Jgnacego Woynicza, Wilhelma Refelda, i Mikołaja Mickaniewskiego Obywateli Wil: po złożeniu Aktow elekcyi przysięgi wysłuchała.

Na skutek rezolucyi pod dniem 6. Maja 1794. Roku zaszłey summę 100,000 Zł: Pol: na erekcyą nowego Pułku determinowaną do Rąk JP. Kajetana Naguiskiego wypłacić zaleciła.

Uznała potrzebę wydania Uniwersału do wszystkich Kommissyi Porządkowych i Generał Majorow Powiatowych, z ostrzeżeniem, aby w przyimowaniu Rekrutow z dymow 25 i Ochotnikow z dymow 5 nic nad przepis Uniwersału pod dniem 7 Maja 1794 R. od Rady wydanym od Obywateli niewymagali.

Tabakierę i Zegarek Złoty w ofierze od JX. Alexandra Sylwestrowicza złożone. wdzięczna Obywatelskiey gorliwości przyjęła.

Ofiary Obywatelskie porządkiem złożenia.

Zielonka Złł: Pol: 200 — Ważyńska Chorążyna Telszewska Talarow bitych sztuk 200. Rolnicy dway Ponelscy Józef i Franciszek Szewcunowscy Złł: 16. — Leon i Magdalena Borowscy złożyli Srebro, idque Imbryk większy, i drugi mnieyszy do kawy, Imbryk do herbaty wyzłacany, Miska do mycia Filiżanek, Kubek do mleka i Tacę. — Tekla i Balbina Rupeykowny małoletnie Łyżek srebrnych dwie. — Angela Kurminowna Tabakierki srebrne dwie, Sprzączki i szczypce do cukru. — JX Łabanowicz Franciszkan Patynę małą podróżną. — Maciey Abramowicz Major puszek srebrnych pięć, Tackę, Sztyft od Jadwiszki i dwa Lichtarzyki.

W innych Rekwizytach.

JX. Biernacki Proboszcz Sto-Kazimierski Cyny fun: 80 Miedzi fun: 57. Kul żelaznych 23: Ołowiu funt: 169. — XX. Dominikanie Poporscy Koni z zaprzęgiem 4 Siana wozow 50. rożne wiktuały. Ciż drugą raza Koni 2. Siana wozow 6. Owsa Beczek 3. Wołow 2. Obywatel Mazurkiewicz Rądli dwa i Segan miedziany. — Hryniewicz Konia 1. Krahelski Koni 4. Morykoni Podstarosta Koni z zaprzęgiem 6. — Wołłowicz Podkomorzy Koni 4. — Kazimierz Dylewski Sędz: Konia 1. Sulimowski Koni z zaprzęgiem 2. i brykę okutą. — Zielonko Rekrutow we wszelkie rekwizyta opatrzonych 4. i Konia 1. — XX. Karmelici Władysławowscy Konia 1. — Giedroyciowa Starościna Osiecka Konia 1 — Pewny Obywatel Koni 12 — Zaleski Woyski Zyta Beczek 30. Terebesz Ciwun Konia 1. Narbutt Woyski Prochu Baryłkę. Kulbak 5. Munsztukow 5. — Grozmani Obywatel Koszul na Łazaret 21. — Kommissya Porządkowa Preńska z ofiar Obywatelskich Koni 4. Kul żelaznych Armatnych 40 Kartaczow sto kilkadziesiąt. — Mikosza Sędzia Kul Armatnych sztuk 70. Patrątasz, parę Pistoletow i Pałaszow Jnfanterskich 4. (wszystko to zdobyte po potyczce z Moskalami w Dobrach jego) — Gamin Obywatel Konia 1 — Klipszteyn Szory 4 i Kulbakę.

Z Warszawy dnia 27. Maja.

Ostatnią pocztą nadeszłe listy partykularne donoszą, że idący ku *Dubience* Moskale dwóma kolumnami, już za *Bug* cofneli się, na odgłos idącego przeciwko nim Brygadyera *Wyszkowskiego* z Brygadą i z 4.000 Włościan, w kosy i w piki uzbrojonych, a za Uniwersałami Kommissyi Porządkowey *Chełmskiey* i *Lubelskiey* zgromadzonych — Ze Brygada *Łażnińskiego* z czerwoney Rusi przez Wołoszczyznę ciągnąca na dniu 21. t. m. nocowała w *Zborowie* w Gallicyi. — Ze Kommenda *Czyżewskiego* z 3.500 ludzi złożona, przebierając się do Oyczyzny dnia 27. Kwietnia między *Raszkowem i Mohylowem* miała utarczkę z Moskalami dosyć szczęśliwą. 7. Armat, wszystkie bagaże, i 213 wołow zabrała, straciwszy swoich do 270 ludzi, licząc w to i rannych, których z sobą wiezie: a dnia 2. Maja przeprawiła się pod *Soroką* na Wołoszczyznę.

Za *Czyżewskim Orlewicz* w kilka tysięcy przez Wołoszczyznę, *Kaleński* zaś także w kilka tysięcy przez Ukrainę przebierać się mają.

Prawidła postępowania dla Deputacyi do Paszportow wyznaczoney.

Rada Zastępcza &c Odpowiadając na przełożenie Deputacyi Paszportowey, która pragnie mieć jak nayjaśnieysze prawidła postępowania swego, ninieysze dla niey stanowi przepisy.

1mo: Zaden Obywatel przed zaczętym powstaniem Narodowym w Warszawie zamieszkały, Paszportu zyskać nie może.

2do: Równie nie będzie mógł zyskać Paszportu Obywatel, który choć nie był zamieszkały w Warszawie, przez związki jednak swoje z nieprzyjaciołami Oyczyzny, stał się Rządowi podeyrzanym, w czym Deputacya z wydziałem Policyynym znosić się powinna.

3tio: Zaden cudzoziemiec nie będzie mógł zyskać Paszportu bez poprzedzoney opinii wydziału dyplomatycznego.

4to: Zadna Obywatelka Rządowi podeyrzana, lub z powodow politycznych zatrzymana, równie Paszportu zyskać nie będzie mogła.

5to: Pafzporta zyfkiwać będą mogli Obywatele wfzyfcy, którzy niebyli w Warfzawie zamiefzkali, i lub dla właſnych interesſow, lub chroniąc ſię przed nieprzyjacielem do Warfzawy ziechali, a teraz chcą do domow ſwoich powracać względem czego o potrzebne przekonanie ſię Deputacya z wydziałem Policyynym, i z Woytami Cyrkułowemi znoſić ſię zawſze powinna.

6to: Pafzporta zyfkiwać będą mogli ci Obywatele, którzy celem zachęcenia, wſpółziomkow ſwoich, do zrzucenia jarzma przemocy, z Warſzawy na Prowincyą wyjeżdżać chcieli, względem czego jednak wprzód od Rady zaświadczonemi bydź powinni.

7mo: Wfzyſtkie Obywatelki, chociaż w Warſzawie zamiefzkałe, a punktowi 4temu nie podległe, Pafzporta zyfkiwać będą mogły, z warunkiem jednak, ażeby przy Karecie, lub Pojezdzie podwoynym nie wolno im było mieć tylko jednego ſłużącego płci męzkiey, a przy Karecie lub Pojezdzie poczwornym dwóch, w nadgrodę których powinni Złł: 54 rekrutowego, od głowy każdego wyjeżdżającego ſłużącego opłacić, a to w Deputacyi Paſzportowey, i za jey Kwitem; każda zaś takowa opłata w Protokuł Deputacyi zapiſana, i do ſkarbu potym komportowana bydź ma.

8vo: Nikt zaś Pafzportu zyſkiwać nie będzie mógł, kto poboru teraz nakazanego nie opłaci, i kwitu ſkarbowego z opłaconego przed Deputacyą nie okaże.

9no: Wfzyfcy Kuryerowie, Cywilni od Prezydenta Rady, Woyſkowi od Kommendanta ſiły zbroyney Xięſtwa Mazowieckiego, Paſzportami opatrywani będą.

10mo: Do zyſkiwania Paſzportow nie należą z furami i wiktuałami przyjażdżające do Warſzawy ofoby, gdyż te wolno wpuſzczane i również wolno wypuſzczane bydź powinny.

Te przeto prawidła oddaje do exekucyi Rada Deputacyi do Paſzportow wyznaczoney. Dan w Warſzawie, na Seſſyi Rady, dnia 15 Mieſiąca Maja, Roku 1794.

(L.S.) *Jgn. W. Zakrzewſki P. R. i M. W.*

Reſzta obowiązkow Kommendantow Generalnych Cyrkułowych &c. w Warſzawie

§. XV. Kommendanci dzieſięć rotowi, czyli Tyſiącznicy po ukończonym obluzie, jeżeli ſie jacy areſztanci, lub więźnie znaydują w ich Cyrkułach, rewizye areſztantow i więźniow uczynić powinny, cokolwiek znaydą dla zabeſpieczenia oſob nie dokładnego, Kommendzie wyżſzey Cyrkułowey zameldować obowiązani.

§. XVI. Kommendanci, Setnicy, gdzie, i komu podług ordynanſow rapporta dawać powinni, aby w oddaniu ich pilniey i ściśley ſię zachowali.

§. XVII. Kommendanci Cyrkułowi przed Kommendantem ſiły zbroyney Xięſtwa Mazowieckiego, Setnicy zaś i Dzieſiętnicy każdy Cyrkułowi ſwemu wykonają przyſięgę podług Roty ſobie przyłączoney, w náſtępujący ſpoſob:

Ja NN. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu w Tróycy Swiętey Jedynemu, iż Narodowi memu pod Nayważſzym Naczelnictwem ſiły zbroyney Tadeuſza Kościuſzki *wiernym będę, poſłuſzeńſtwo, w przepiſanych mi obowiązkach i danych ordynanſach zachowam, beſpieczeńſtwa i ſpokoyności publiczney przeſtrzegać będę, i powinności urzędu mego wſzyſtkie, wiernie i pilnie dopełnię, tak mi Boże dopomoż &c. &c.*

ARTYKUŁ II.

W czaſie allarmu.

§. I. Okopy Miaſta Warſzawy będą podzielone na 6. części i nazywać ſię Okop Cyrkułu pierwſzego, drugiego &c. Każda taka część Okopow powinna mieć tyle Sekcyow, ile Cyrkuł liczyć będzie tyſiącznikow.

§. II. Za ogłoſzeniem allarmu przez potroyny wyſtrzał Armaty ſygnałowey, każdy Dzieſiętnik ludzi ſwoich zgromadzi i zaprowadzi natychmiaſt do Setnika, a ten jak nayśpieſzniey z uwagą na podział narzędziow obronnych wyznaczy, i wyſzle 6ściu Dzieſiętnikow i 54 ludzi bez naymnieyſzey odwłoki do okopu Cyrkułowego. Reſzta ludzi pozoſtanie przy ſwoich Rotach i Setnikach, przeſtrzegając co Rada Zaſtępcza w punkcie 9tym obwieſzczenia ſwego im zaleciła. Warty i Szyldwachy w czaſie trwogi z mieyſc ſwoich ruſzyć ſię nie powinny.

§. III. Setnik odeſławſzy ludzi do okopow, uczyni Tyſiącznikowi, ten Kommendantowi Cyrkułu, a ten Generałowi Lieutnantowi ſiły zbroyney Xięſtwa Mazowieckiego ogólny rapport natychmiaſt dla uwiadomienia go wiele ludzi nie zajętych powinnością znayduje ſię w Cyrkule do użycia, i wiele ich na okopy z Cyrkułu jeſt wyſłanych.

§. IV. Tyſiącznik obowiązany będzie, w czaſie trwogi na cały ſwóy wydział dać baczenie, i przeſtrzegać wraz z Setnikami wart Policyi i beſpieczeńſtwa publicznego podług obwieſzczenia w punkcie 9tym.

§. V. Dzieſiętnicy od Setnikow ordynowani z ludźmi do okopow we dnie, czy w nocy, powinni z naywiękſzą ſkwapliwością dążyć, dokąd ſą zamierzeni, nie błąkając ſię po ulicach, ani ſię dla jakieykolwiek przyczyny zatrzymując, dla czego każdemu Dzieſiętnikowi Okop Cyrkułowy i naybliżſza do niego droga, powinny bydź wcześnie wiadome.

§. VI. Nikomu z okopow nie będzie wolno przez cały czas attaku i obecności nieprzyjaciela z mieyſca ſwego odchodzić, ani pod żadnym pozorem, z jedney do drugiey ſekcyi przebiegać.

§. VII. W czaſie trwogi i obecności nieprzyjaciela, Tyſiącznicy, Setnicy, i Dzieſiętnicy, powinni ludziom ſwoim nie dozwolić ſię nigdzie rozchodzić, tym mniey do Arſenału lub Prochowni biegać, gdzie Broń i Ammunicya nikomu dawana nie będzie, gdyż ta przed trwogą na rekwizycyą każdego Kommendanta Cyrkułu doſtawi ſię.

§. VIII. Rybacy nad Wiſłą powinni nieuſtannie patrolować, dla tego dwie łodki jedna do Młocin, druga Wilanowa zaraz, po odbiciu Czapſtrychu, wyſłane bydź powinny, w godzinę drugie dwie, znowu w godzinę trzecie dwie, i tak ciągle całą noc żeglować, a końcem doſtrzegania, jeżeli co nie pokazuje ſię nieprzyjacielſkiego. Na każdey łodce trzech ludzi uzbrojonych znaydować ſię będzie. Oprócz patrolow wodnych Kommendanci Cyrkułow Wiſły dotykających, obowiązani będą brzegi Wiſły zapewnić pikietami i ſzyldwachami.

§. IX. Znak allarmu będzie wyſtrzał potroyny z armaty ſygnałowey na Krakowſkim Przedmieściu przy Zygmuncie ſtojącey. Za wyſtrzałem tey armaty wſzyſcy Trębacze i Doboſi Woyſka liniowego, i Cyrkułowi larum uderzą, Dzwony mają wſzyſtkie milczeć, a gdzie bęben odgłoſem nie ſięgnie, tam grzechotki odzywać ſię mają.

§. X. Kommendanci Militarni odbiorą dla ſiebie od Kommendanta ſiły zbroyney oſobną inſtrukcyą.

Nro X.

DODATEK
DO
GAZETY NARODOWEY
WILEŃSKIEY.

WE SRZODĘ DNIA 4. CZERWCA ROKU 1794.

Z Kieydan 1. Czerwca.

Woyſka naſze z tey ſtrony od Kurlandyi w całym prawie jey ciągu aż ku Powiatowi Braſławſkiemu, nigdy Moſkalom odpoczynku nie dają. We dnie i w nocy dzielność Ochotnikow zręcznie i ſzczęśliwie na nieſpodzianych napada. Zebrana ſiła Powiatu Kowieńſkiego, Upitſkiego, Wiłkomierſkiego i Braſławſkiego, a oraz i Xięſtwa Zmudzkiego, (którą przynaymniey do 8 tyſięcy ludzi determinowanych liczyć można) dzieląc między ſobą porządne i żwawe attaki, częſtokroć w przeciągu więcey niż 6 mil razem na nieprzyjaciela naciera, tak dalece że tegoż ſamego czaſu w kilku mieyſcach do bitwy przychodzi. Długo będą pamiętne Moſkalom Janiſzkiele, Birże, Janiſzki &c. i wiele innych mieyſc gdzie przynaymniey w różnych Akcyach mogliśmy ich do tyſiąca położyć z niewielką ſtratą naſzą. Bóg widocznie ſprzyja dobrey ſprawie: a ſkutek pomyślny zawſze bywa w miarę gorliwości Obywatelſkiey. W jedney z wſpomnionych akcyi mężny Generał Prozor letko raniony. Ale i tegoby nie było, owſzem oſtatnich dni Maja bylibyśmy cały Oboz nieprzyjacielſki zabrali, gdyby niektórzy Jchmość z popłochu nie pryſnęli. Szczęście naſzych wypraw winniśmy gorliwemu i nieſpracowanemu Wawrzeckiemu. Niezadługo ſpodziewamy ſię uſpokoić tę kolumnę Moſkiewſką, która ſię miała ſpieſznie do Wilna na furmankach puſzczać, tylko że maleńkie przeſzkody znalazła. Takie ſą już przygotowania, że w krótce coś decydującego naſtąpi. Z Kurlandyi mamy pewne wiadomości, że ſię nas nie tylko po wſiach ale i w Mitawie zaczynają obawiać. Jeńcow mamy doſyć, a kilku Officyerow, między którem jeſt i den Major i Rotmiſtrz przeſłaliśmy do Wilna. *Już ſię tu znaydują.*

Kopia Liſtu od Rzeki Bzury w Województwie Rawſkim dnia 23. Maja.

Wyjąwſzy niektórych możnowładzców, tchniemy wſzyſcy miłością Oyczyzny, gotowi nieść majątki i życie naſze na jey obronę; lecz otoczeni zewſząd Pruſakami, muſiemy w milczeniu wzdychając za obroną Oyczyzny ſpokoynie ſię zachowywać, proſząc Boga, aby nam wydarzył ſpoſobność zbliżenie woyſk Polſkich.

Generał *Igelſtrom* ſtoi pod *Łowiczem*. W *Sochaczewie* Pruſakow jeſt bliſko tyſiąca. Każdey nocy w gotowości ſą bić ſię, poddać, lub uciekać, jedna część ich na każdą noc zgromadza ſię nad ſam moſt nad *Bzurą*, druga pod Ratuſz: zaś około Bożnicy od wſi *Czerwonki*. Moſty w *Trojanowie*, *Zukowie*, *Witkowicach*, na każdą noc zbierają. W *Komionce* wſi między Wiſłą i Bzurą zaczęli robić okopy, lecz dla gruntu piaſzczyſtego, że im woda one bardzo pſuła, poprzeſtali roboty. W *Wyſzogrodzie* na Rybakach teraz zaczeli okopy robić, w *Zakroczymiu* już wyſypali dawno.

Między Hollendrami po kępach, znayduje ſię po 1 pieſzym Pruſkim żołnierzu, którzy oſobliwie w Niedzielę gromadzą do jednego domu Hollendrow, i w nim uczą ich muſztry. Do wſi *Wilkowa i Kampinoſa* wpaść wybierają ſię ciż Pruſacy, którzy ku *Secyminowi* wyjeżdżają po 4ch na patrolie. My codziennie do P. Boga ręce wznoſiemy z prozbą za Oyczyznę, i jey obrońcow. Dat d 23. Maja.

P. S. Strachu zawſze pełno wſzędy między Pruſakami.

Nro 1800 Rada Zaſtępcza tymczaſowa W. X. Litt: pod Naczelnictwem Tadeuſza Kościuszki.

Gorliwość Waſza Obywatele Miaſta Wilna do obrony Kraju i Miaſta Stołecznego Prowincyi nadto jeſt znajoma. Rada pod okiem ſwoim mając czyny waſze winna ſprawiedliwą przed Narodem ogłoſić pochwałę; że nic nieoſzczędzacie, co ſiłę Kraju, i jego obronę wſpierać może.

Lecz żebyście lepiey ſiebie ſamych i to Miaſto, jako ſkład całey ſiły Prowincyi ubeſpieczyli, a w przypadku nieſzczęśliwym dzielnie bronić mogli; poſtanowiła Rada do porządnego uzbrojenia ſię podać ſpoſoby i przepiſać Reguły, które do exekucyi przywieść iż w nayprędſzym czaſie pod ſurową odpowiedzią nakazuje.

Dwojaki rodzay zbroynych Obywateli w Mieście Wilnie bydź powinien. Jeden ogulny wſzyſtkich oſiadłych i przybyłych Obywateli do boju zdatnych, drugi ſzczegulny do poſługi uſtawiczney, a to z ludności ſtałey mieyſcowey Miaſta i Poſſeſſyow, z piątey Oſoby wybraney.

Na ten koniec ſpiſanie i zweryfikowanie ludności zdatney do Boju (niewyłączając nawet Zydow, i możności poſſeſſyi we wſzyſtkich trzech Cyrkułach Miaſta Wilna żadney poſeſſyi i Juryzdyki, ani w ſamym Mieście, ani w Przedmieściach) natychmiaſt Rada nakazuje. Do którey Luſtracyi urzędy Cyrkułowe po ogłoſzeniu tego Uniwerſału natychmiaſt wybiorą po 4ry Oſoby zdatne, którym Kommiſſya Porządkowa Województwa Wileńſkiego po jednym Kommiſſarzów z grona ſwojego doda: a ci wſzyſcy tak od Cyrkułów wybrani, jakoteż od Kommiſſyi wyznaczeni wykonają przed Kommiſſyą Porządkową przyſięgę na tę Rotę: „

„ Jako wedle urządzenia Rady ſpiſuiąc lu„ dność zdatną do boju i możność Poſeſſyi, „ ſprawiedliwie i wiernie zachowam ſię, ża„ dnego Obywatela i Mieſzkańca w tey luſtra-

„ cyi nieopuſzczę, i jaką kto ma broń, rzetelnie zapiſzę. „

Po jakim wykonanym Juramencie, bez żadney zwłóki dzieło ſwoje rozpoczną, i naypilniey kontynuować będą: w czym aby ſkutek był dokonany, i dzieło tak potrzebne przewlekane nie było: Deputacya Bespieczeńſtwa Publicznego naytroſkliwiey dozierać powinna.

Takowa Luſtracya ma ſię odbywać naſtępującym porządkiem

W każdym Cyrkule zacząwſzy od pierwſzego Numeru ſwojego Cyrkułu Luſtratorowie, w każdym domie ſpiſować będą ludność ſtałą Miaſta, i zdolność Poſeſſyi, każdego męſczyznę od Lat 15. do 50 za zdolnego do obrony zapiſzą, i z teyże ludności piątą oſobęlnie młódſzą nad lat 18. nie ſtarſzą nad lat 45. Imieniem i nazwiſkiem do ſłużby Gwardyi Miaſta Wilna, oraz w którym domie, i u którego Obywatela jaka broń, w rozmaitym rodzaju bądź cała, bądź zepſuta, znayduje ſię zapiſawſzy, przeznaczą.

Wybrani zatym z ludności z piątey oſoby, Obywatele i Poſeſſyi, powinni bydź do boju zdatni, pewni dobrych obyczajow, z bronią jaką mieć może, którym goſpodarz i właściciel domu obowiązany doſtarczyć odzienie, to jeſt: dwie Koſzule, dwoje Spodni, dwie Kurtki płocienne, Kapeluſz, parę Botów, Torbę z paſem pieńkowym, i pas rzemienny, na zimę zaś Kurtkę i ſzarawary z ſukna ſamodziału: a ci wſzyſcy ſkładać będą Gwardyą Miaſta Wilna.

Żywność temu człowiekowi Goſpodarz Domu z którego wychodzi, doſtarczać powinien, lub płatę w takiey ilości, jak bierze ze Skarbu tenże Gwardyak, to jeſt, na dzień groſzy ośm.

Wſzyſcy ci ludzie, którzy do tey ſłużby wybrani będą, zapiſani zoſtaną Imionami i nazwiſkami w Rollę ſłużby Gwardyi Miaſta Wilna, i odmieniane bydź niemogą aż do wypłynienia Kontraktu z Goſpodarzem daiącym Jego, uczynionego. Taki Kontrakt w Kancellaryi Gwardyi złożony bydź powinien.

Komplet ogulny tey Gwardyi Miaſta 2 000 ludzi wynoſić powinien, i dla tego nakazuie Rada Luſtratorom, iż jeśliby z ludności ſtałey Miaſta z piątey Oſoby 2,000. głów niewyciągneli, izby z możnieyſzych Poſeſſyi proporcyonalnie biorąc, tę liczbę dokompletowali.

Dzieſięciu ludzi do Gwardyi zapiſanych, Dzieſiętnika, a ſto, Setnika ſobie wybiorą: nad 500 ludźmi Woyſkowa Oſoba od Generała Komenderuiącego dodana, Rangę Majora ſprawować będzie; nad 1,000. ludzi, lub Podkomendanta wybierze, a nad 2 0 0 Generalny Komendant także od Ludu wybrany, nad całym Korpuſem i nad pierwſzym Podkomendantem Komendę mieć będzie, ſam zaś, jako i całe jego Korpus pod Ordynanſami Komendanta Generalnego Garnizonu Miaſta Wilna zoſtawać obowiązany

Subordynacya całey tey Gwardyi Miaſta Wilna, według Artykułow Woyſkowych bydź powinna; wyſtępki przeciw Subordynacyi Woyſkowey, pod czas teraźnieyſzey woyny podług artykułow Woyſkowych ſądzone bydź maią Służbę całkowitą Woyſkową według Reguł militarnych pełnić maią, reſpective Miaſt: i gdy na powinności ſwojey Gwardyacy zoſtawać będą, do żadnych innych poſług, ordynowanemi bydź niepowinni.

A ponieważ Gwardya Miaſta pełnić będzie ſłużbę zaſtępczą Woyſka Liniowego w Mieście Wilnie, a toż Miaſto w opłacie Publicznych Podatków Funduſz dla Woyſka Rzeczypoſpolitey ſkłada; przeto, tak Gwardyacy, Dzieſiętnicy, Setnicy, jako też Komendanci płatni bydź maią ze Skarbu Rzpltey to jeſt: Gwardyakowi Porcyą jednę czyli gr: 8 Dzieſiętnikowi porcyi pięć, Setnikowi porcyi dzieſięć, Officyerom Majorom i Komendantowi nad 1,000. porcyi piętnaście, Komendantowi zaś Generalnemu porcyi 20 na dzień Rada naznacza.

(Reſzta potym)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Z Leydy dnia 13. Maja

Według Liſtow Paryſkich po długiey nieczynności Armii pod kommendą Generała Pichegru, a oraz długiem milczeniu o wyprawach wojennych Deputacyi Ocalenia Powſzechnego, aż dopiero 28. Kwietnia na Seſſyi Konwencyi Barrere zawołał: „ Zwyciſtwo Obywatele, zwycięſtwo po zwycięſtwie naſtępuje. Armie waſze tryumfują na Alpach i we Flandryi zachodniey. „ Warowne góry *St. Bernard*, niedoſtępne na ſkałach twierdze Piemontczykow, zdobyte ſą od naſzych z bagnetem w ręku. „ Piemontczykowie ſwoją krwią śniegi na górach zafarbowali: a Chorągiew Wolności „ wznoſi ſię teraz na wyżynie ogromney góry *St. Bernard*. Artylerya nieprzyjacielſka i Magazyny ich ſą w ręku naſzych: i „ jeſzcze ſtamtąd trzy mile gnali Republikanie, za uciekającym nieprzyjacielem, zająwſzy mu miaſto Tuile gdzie wielkie „ magazyny. „

Generał Pichegru z główney kwatery z Courtrai w Flandryi zachodniey 27. Kwietnia tak piſze: „ Wczora był jeneralny attak na całey linii od Dunkierki aż do Givet (*9 mil od Namur niedaleko Charlemont*) a może jeſzcze ciągnął ſię attak „ aż do Armii Reńſkiey Niewiem co ſię „ ſtało w śrzodku i na prawém ſkrzydle. „ Co lewe daleko już zaſzło. Stanęliśmy „ tu o godzinie 5. z południa. Nieprzyjaciel nam ſię nie opierał, po mimo ſpoſobności mieyſca. Przetoż nieſtraciliśmy nikogo. . Zdobyliśmy wiele magazynow, amunicyi &c. „ Jakoż Armia Francuſka 3ma kolumnami naymniey w 50,000 weſzła do Flandryi. Woyſka ſkombinowane bynaymniey niemyśliły o wyprawie Francuſkiey z tey ſtrony: aż dopiero gdy w ſamym śrzodku tego jeneralnego attaku, Armia Xcia Coburga pomyślnieyſzy los miała, ſchwytawſzy Generała Francuſkiego Chapui 26 Kwietnia, dowiedziano ſię z papierow przy nim znalezionych o całym planie. Zatém Xże Coburg 10,000. nayrychley do Flandryi na pomoc wyſłał. Woyſka Hollenderſkie, Hannowerſkie i Auſtryackie pod Generałem Kommenderującym Hrabią de Clairfait ſpotkały ſię z Francuzami, ale nieſzczęśliwie 29 Kwietnia pod Moucron. Skombinowane woyſka porażone i ſam Generał Clairfait ma bydź raniony. Artylerya, bagaże, kaſſy, ammunicye znayduą ſię w ręku zwycięzcow. Tey ſtraty nienagradza Auſtryakom objęcie fortecy Landrecy, ani odzyſkanie miaſta Arlon w Luxemburſkim przez Generała Beaulieu. Dowiadujemy ſię także, że tegoż ſamego czaſu i około Renu żwawe utarczki przypadły.